

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12183

Tarih : 02.06.2025

10/2790

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2024 yılında kabul edilen ve kamuoyunda “Katliam Yasası” olarak anılan 7527 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu’yla birlikte sokak hayvanlarının yaşam hakkı ağır biçimde ihlal edilmektedir. Bu yasa sonrasında sokak hayvanlarına yönelik yaygın şiddet, usulsüz toplama, kitlesel öldürme, tecrit ve kamu eliyle himaye edilen cezasızlık ortamının tüm yönleriyle araştırılması; yaşam hakkını esas alan, denetlenebilir ve kalıcı politikaların geliştirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98. ve TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Cengiz ÇİÇEK
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

İnsan ile doğa ve diğer canlılar arasındaki ilişki yalnızca etik değil; aynı zamanda politik bir meseledir. Kapitalist sistemin insan merkezli anlayışı, doğayı ve hayvanları yalnızca insan ihtiyaç ve çıkarlarına hizmet eden araçlar olarak konumlandırmış; bu anlayış zamanla ekolojik yıkımı, türcülüğü ve canlı yaşamına yönelik sistematik şiddeti meşrulaştıran bir zemine dönüşmüştür.

Kentleşmeden hukuk sistemine, medya söylemlerinden kamu politikalarına kadar birçok alanda bu tahakkümcü yaklaşım hâkimdir. 2024'te yürürlüğe giren ve kamuoyunda "Katliam Yasası" olarak bilinen 7527 sayılı yasa, bu anlayışın güncel tezahürü olarak hayvanların yaşam hakkını hedef almıştır. "Uyutma" adı altında kitlesel öldürme uygulamalarına yasal dayanak oluşturan bu yasa, sadece hayvan haklarına değil, hukuk devleti ilkesine ve toplumsal vicdana da darbe vurmuştur.

Yasa hazırlanırken 2019 tarihli TBMM Hayvan Hakları Araştırma Komisyonu raporu ile yüzlerce sivil toplum kuruluşu ve uzmanın görüşleri dışlanmış; demokratik süreç işletilmeden hazırlanan teklif, yalnızca hükümete yakın çevrelerin katkısıyla şekillenmiştir. Yasa lehine temelsiz argümanlar öne süren bazı yanlı kuruluşlar Meclis komisyon görüşmelerine dâhil edilirken, bağımsız ve muhalif kurumlar sürecin tamamen dışında bırakılmıştır.

Yasanın gerekçesinde, 5199 sayılı yasanın sahipsiz hayvanların yaşam güvenliğini sağlamada yetersiz kaldığı iddia edilmiştir. İktidar, mevcut yasanın yetersizliğinden söz ederken, 20 yıldır uygulamayı denetlemeyen, yerel yönetimlerin sorumluluklarını yerine getirmemesine göz yuman taraf olmuştur. 2004 yılından bu yana etkin kısırlaştırma, aşılama ve rehabilitasyon politikaları uygulanmamış; hayvanlar ormanlık alanlara, şehir dışlarına ve çöplüklere terk edilmiştir.

Türkiye oldukça sınırlı sayıda bulunan barınakların büyük çoğunluğu, hayvanların sistematik biçimde ihmal edildiği ve yaşam haklarının açıkça çiğnendiği alanlara dönüşmüştür. Aç bırakma, bozuk gıda, ihmalkârlık, fiziksel şiddet, zehirleme ve hatta taciz gibi ağır ihlaller sıklıkla gündeme gelmektedir. Bu barınaklar, hayvanları kontrol altına alma, görünmez kılma ve sistematik biçimde yok etme politikasının bir uzantısı olarak işlemektedir.

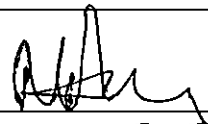
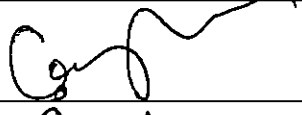
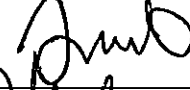
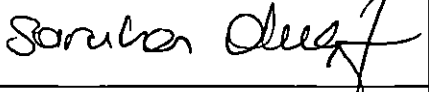
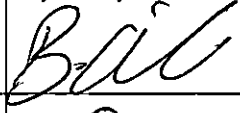
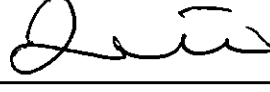
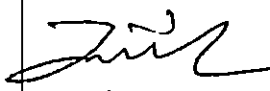
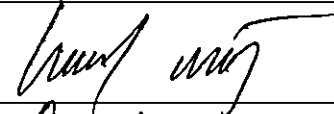
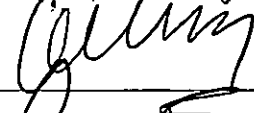
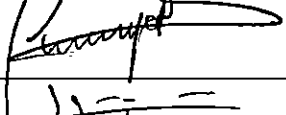
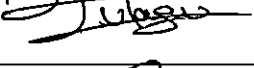
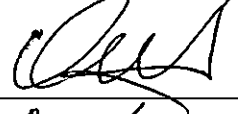
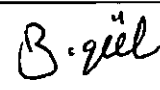
Tüm bu uygulamalar neticesinde sokak hayvanlarına karşı nefret söylemi artmakta, medya ve sosyal medya üzerinden yapılan manipülatif yayınlarla toplum, hayvanlara karşı düşmanlaştırılmaktadır. Yaşanan saldırılar artmakta, hayvanlara ve onları korumaya çalışanlara yönelik fiziksel ve psikolojik şiddet meşrulaştırılmaktadır.

Öte yandan yasa sonrasında yaşam hakkı savunucuları, 10 aydır barınaklar ve Anayasa Mahkemesi önünde nöbet tutarak kararlı direnişlerini sürdürmektedir. İstanbul, İzmir ve Eskişehir’de gerçekleştirilen eşzamanlı üç günlük açlık grevleriyle, iktidarın hayvanlara yönelik politikalarına karşı vicdani, barışçıl ve kararlı bir toplumsal direniş ortaya konmuştur.

Hayvan popülasyonunu denetlemede TNR (Yakala-Kısırlaştır-Bırak) yöntemi uygulanmamış, bu görevi yerine getirmeyen yerel yönetimlere ise herhangi bir yaptırım uygulanmamıştır. 2019 tarihli TBMM Hayvan Hakları Araştırma Komisyonu Raporu’nda da bu yöntem açıkça tavsiye edilmiştir. Oysa bu politika, yıllardır bilinmesine rağmen hiçbir şekilde hayata geçirilmemiştir. Bu sebeple “başarısızlık” iddiası gerçeği yansıtmamakta, iktidarın görev ihmallerini görünmez kılma çabası olarak değerlendirilmelidir.

Bu tablo, münferit sorunlar değil, iktidarın doğaya ve hayvanlara yönelik politik tutumunun sonucudur. Her fırsatta büyük sermayeye kaynak aktarmakta beis görmeyen anlayış, konu hayvanlar olunca çözüm olarak katliamı dayatmaktadır. Bu yaklaşım, doğaya ve yaşamın bütününe düşman bir zihniyetin tezahürüdür.

Kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana, sokak hayvanlarına yönelik hak ihlalleri ciddi biçimde artmış; barınaklardaki ölümler, toplu katliam haberleri ve kamu eliyle sürdürülen sistematik şiddet kamuoyuna sıkça yansımıştır. Denetim mekanizmalarının işletilmediği bu süreçte yasa ve uygulama biçimi, ihlallerin yaygınlaşmasına doğrudan zemin oluşturmuştur. Tüm bu gelişmelerin Meclis tarafından denetlenmesi; barınak koşullarının, yerel yönetim uygulamalarının ve yasa sonrası ortaya çıkan hak ihlallerinin araştırılması ve yaşam hakkını esas alan, denetlenebilir ve kalıcı politikaların oluşturulması açısından zorunludur.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUĞÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	